

případu přijíti v úvahu, neboť předpoklady trestnosti činů (opomenutí) soudům ku trestání přikázaných posuzuje s výjimkou uvedenou v § 5 tr. ř. trestní soud sám, jsa v té příčině oprávněn přezkoumávati také zákonitost rozhodnutí a opatření úřadů správních (srov. rozh. víd. sb. č. 945, 1960, 2787). Z těchto úvah plynou v krátkosti tyto důsledky: Obžalovaný Josef V. byl v době vydání (rozšiřování) čís. 21. R. z roku 1926 po právu zodpovědným redaktorem tohoto časopisu, nebyv vystřídán řádně zřízeným zástupcem, úřadům ohlášeným a jimi schváleným; jako takový zodpovídal za nedbalost ve smyslu § 6 uv. nov. a nemůže se zbaviti zodpovědnosti, ani když ve skutečnosti redakce nevedl; nedbalost záležela objektivně v jím samém tvrzené skutečnosti, že se o obsah čís. 21 z roku 1926 vůbec nestaral; subjektivní zodpovědnost je dána tím, že obžalovaný sám netvrdil, že mu nebylo možno povinností redaktorským dostáti; případný omyl v příčině trvání povinností redaktorských a redaktorské zodpovědnosti ho nevyvíňuje; z případného provinění se svého proti předpisu § 11 tisk. zák. nemůže pro sebe vyvozovati právní výhody. Obsah článku byl objektivně trestný. Právem tedy byl Josef V. uznán vinným přestupkem § 6 zákona čís. 124/1924 sb. z. a nař. Bezdůvodnou zmateční stížnost bylo proto zavrhnouti.

Čís. 3017.

Směřují-li různé činy, jimiž se pachatel snaží zločinný úmysl uskutečniti, proti témuž právnímu statku, dlužno mu přičísti pouze jeden a to dokonáný trestný čin tenkrát, když po několika bezvýsledných pokusech brzy na to čin dokoná; jde však o dva samostatné činy, vzešly-li ze samostatných trestných odhodlání pachatele, směřovaly proti různým právním statkům a měly také různý výsledek (první byl dokonán, druhý zmařen a zůstalo při pokusu).

Podvod jest dokonán již oklamáním, třebas ještě škoda nenastala.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1927, Zm II 274/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 9. května 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem jednak dokonáného, jednak nedokonáného podvodu podle §§ 8, 197, 199 a), 200, 203 tr. zák., pokud směřuje proti druhému a třetímu odstavci rozsudkového výroku, jimiž byl stěžovatel uznán vinným zločinem jednak dokonáného, jednak nedokonáného podvodu podle §§ 8, 197, 200, 203 tr. zák.

D ů v o d y:

Po věcné stránce (čís. 9 a) a 10 — správně jen čís. 10 — § 281 tr. ř.) namítá zmateční stížnost, že byl stěžovatel neprávem odsouzen pro zločin dokonáného podvodu v druhém odstavci rozsudkového vý-

roku, poněvadž a) jednotná činnost obžalovaného, směřující ke spáchání jednoho trestného činu, podvodu, ať již se projevila vyjednáváním s pojišťovnou nebo podáním žalob na pojišťovnu a na železniční erár, měla prý býti posuzována jako celek a kvalifikována jako jediný nedokonaný zločin podvodu; pokud byl obžalovaný kromě toho uznán vinným také zločinem dokonaného podvodu, jest prý rozsudek právně mylným.

b) Toto odsouzení (pro dokonaný podvod v druhém odstavci) neobstojí prý také z toho důvodu, že pojišťovně ve skutečnosti žádná škoda nevzešla, poněvadž rozsudek sám zjišťuje, že obžalovaný nepřijal nabídnutou mu částku 2.182 Kč a částka ta zůstala uložena u soudu, kde si ji může pojišťovna vzít zpět. Než zmateční stížnosti nelze dáti za pravdu: a) Z podpůrné povahy zákonných ustanovení o pokusu ovšem plyne, že, směřují-li různé činy, jimiž se obžalovaný snaží svůj zločinný úmysl uskutečnit, proti témuž právnímu statku, dlužno mu přičísti pouze jeden a to dokonaný trestný čin tenkrát, když po několika bezvýsledných pokusech brzy na to čin dokoná. Takový případ má na mysli rozhodnutí býv. vídeňského zrušovacího soudu čís. 3455, jehož se však zmateční stížnost dovolává neprávem, poněvadž tu se má věc jinak. Podle zjištění prvního soudu oznámil obžalovaný nejprve počátkem ledna 1924 evropské akciové společnosti pro pojišťování v P., že utrpěl při jízdě na dráze dne 1. ledna 1924 úraz oka i beder, dovolává se tak (pokud jde o úraz oka, jehož ve skutečnosti při oné jízdě na dráze neutrpěl) podvodným způsobem náhrady, aniž uváděl její výši. Pojišťovna přiznala mu 2.180 Kč a, když je obžalovaný odepřel přijati, složila je k soudu. Skoro po roce, dne 22. prosince 1924, podal obžalovaný u zemského civilního soudu v Brně žalobu na železniční erár, žádaje zaplacení 32.000 Kč, a dne 29. prosince 1924 u obchodního soudu v Praze žalobu na Evropskou akciovou společnost v P. o zaplacení 13.000 Kč, předstíraje v obou podvodným způsobem, že utrpěl při jízdě na dráze dne 1. ledna 1924 úraz oka. Již z časového rozpětí mezi oběma úkony (oznámením úrazu a žalobami) a ještě více z okolnosti, že se žaloby obracejí nejen proti pojišťovně, nýbrž i proti železničnímu eráru a domáhají se určitých a vyšších částek, plyne, že při podání žalob nešlo o uskutečňování původního trestného úmyslu pachatele, který směřoval nejprve pouze a výhradně k poškození pojišťovny, a byl splněn jejím oklamáním a poukazem náhrady, nýbrž že jde o dva samostatné trestné činy, které vzešly ze samostatných trestných odhodlání pachatele a směřovaly proti různým právním statkům a měly také různý výsledek — první byl dokonán, kdežto druhý byl zmařen a zůstalo při pokusu. Nálezací soud tudíž nechýbil, když je kvalifikoval jako dva samostatné činy. b) Poněvadž podvod jest dokonán již oklamáním, třeba ještě škoda nenastala, uznal soud v druhém odstavci rozsudku obžalovaného správně vinným zločinem dokonaného podvodu, zjistiť, že nepravdivým předstíráním úrazu oka při jízdě na dráze uvedl pojišťovnu v omyl v úmyslu podvodném, by na ní vylákal náhradu. Rovněž správně uznal soud, že z podvodného jednání obžalovaného v souzeném případě pojišťovna skutečně již škodu utrpěla, zjistiť, že složila pro obžalovaného 2.180 Kč

u soudu, nahrazující tímto způsobem podle § 1425 obč. zák. skutečné zaplacení. Zda ponese pojišťovna škodu trvale, či zda bude jí nahrazena, nezmění nic na skutečnosti, že jí utrpěla.

Čís. 3018.

Ustanovení § 307 tr. zák. nelze použítí na nadřování vojenským přečinům; nadřuje-li osobě, která se svémocně vzdálila z vojenské služby bez úmyslu, vymknouti se jí trvale, tedy jen na dobu přechodnou, někdo, kdo nepodléhá předpisům vojenského trestního zákona o vojenských zločinech a přečinech (čl. III. uv. zák. k voj. tr. zák.), nedopouští se trestných činů podléhajících pravomoci soudu; tak tomu zejména, nadřuje-li civilní osoba pouhému přečinu svémocného vzdálení se vojenské osoby z činné služby.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1927, Zm II 431/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 23. září 1927, pokud jím byl obžalovaný, by obžalován také pro zločin podle § 21 čís. 2 zákona na ochranu republiky, uznán vinným toliko přestupkem podle § 307 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v odsuzující části a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Obžalovaného bylo by sprostí z obžaloby i v té části, v níž byl napadeným rozsudkem uznán vinným, kdyby se nebyl stal vratkým výrok, že obžalovaný nevěděl o úmyslu V-ého, vymknouti se útekem z vojenské služby trvale, a že nespátroval ve skutku V-ého zločin zběhnutí, nýbrž jen přečin svémocného vzdálení se podle § 212 voj. tr. zák. Zákon upravuje zodpovědnost za nadřování vojenským zločinům podle §§ 220 až 222 tr. zák., na jichž místo vstoupil § 21 zákona na ochr. rep., odděleně od zodpovědnosti za nadřování obecným zločinům, jež jest upraveno v § 214 tr. zák. Z toho, že není obdobné úpravy pro obor zvláštních přečinů vojenských jako dodatku k § 307 tr. zák., dlužno odvozovati, že nadřování těmto přečinům není s hlediska obecného trestního zákona trestným, a že by použití § 307 tr. zák. na takové nadřování bylo nepřipustným (čl. IV. uvoz. zák. k tr. zák.) rozšiřováním účinnosti § 307 tr. zák. Nadřuje-li osobě, která se svémocně vzdálila z vojenské služby bez úmyslu, vymknouti se jí trvale, tedy jen na dobu přechodnou, někdo, kdo nepodléhá předpisům vojenského trestního zákona o vojenských zločinech a přečinech (čl. III. uv. zák. k voj. tr. zák.), nedopouští se trestných činů, podléhajících pravomoci soudu. Tak tomu zejména, nadřuje-li civilní osoba pouhému přečinu svémocného vzdálení se vojenské osoby z činné služby (srovnej Finger, Das Strafrecht I., str. 561).